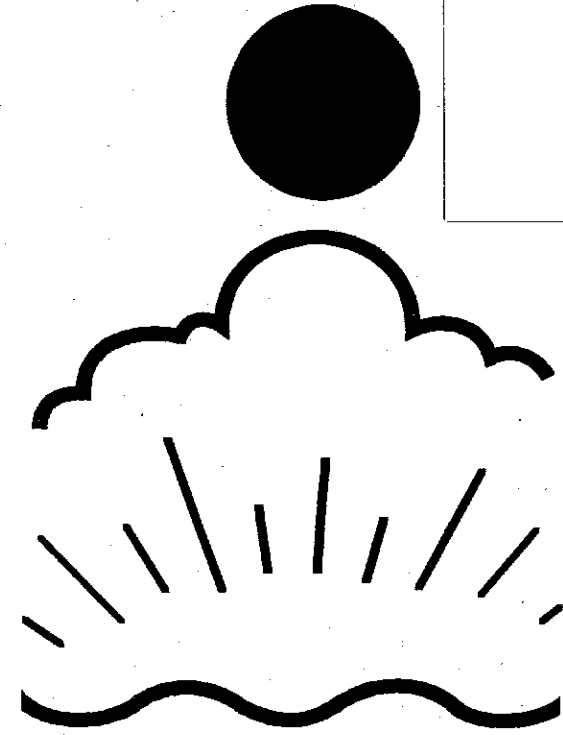

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING

DRUNEN - HEUSDEN - VLIJMEN

"NATUURLIJK"

OKTOBER 1999

BLOEMBINDERIJ

GROTESTRAAT 131b

5151 BK DRUNEN

TEL. 0416 - 377147

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING DRUNEN HEUSDEN-VLIJMEN

POSTBUS 174 5150 AD DRUNEN

Contributie minimaal f. 20,- per jaar.
Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester
Natuur- en Milieuvereniging Drunen-Heusden-Vlijmen
Hopbel 10, 5251 CS Vlijmen.

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter : Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Secretaris: Cock de Moel - van Engelen
Dr. Schaeppmanstraat 7
5151 CH Drunen tel. 0416-379128

Penningmeester: Bert van Opzeeland
Hopbel 10
5251 CS Vlijmen tel. 073-5113213

Leden: Marian van der Linden - Boiter
Marjinnenlaan 14
5251 SC Vlijmen
tel. 073-5117397

Ad Kuipers
Chrysantenstraat 25
5151 GD Drunen
tel. 0416 - 378472

INHOUDSOPGAVE

1. Het bestuur.	blz. 1
2. Inhoudsopgave.	blz. 2
3. Voorwoord.	blz. 3
4. Landschapsbeheer	blz. 4
5. Journaal.	blz. 5
6. Programma-overzicht.	blz. 10
7. Lezing genetische manipulatie.	blz. 12
8. De zorg voor het landschap.	blz. 13
9. De vijf vragen aan Babs Vos - van Lutternveld.	blz. 16
10. Fabels in isolatieland.	blz. 17
11. De Wijze Uil.	blz. 18
12. Ontharding.	blz. 18
13. Glas in de glasbak ?	blz. 20
14. Adverteerders.	blz. 21

Jaargang 17, oktober 1999, nr. 3

Redactie:

Wii Maaywee
Leliestraat 11
5151 TP Drunen
tel. 0416-375214

Ad Kuijpers
Chrysantenstraat 25
5151 GD Drunen
tel. 0416-378472

Inleveren kopy volgende info voor **6 december 1999** op een van bovenstaande adressen.

VOORWOORD

De penningmeester stapt wegens drukke werkzaamheden op. Onze secretaresse Cock geeft al twee jaar aan, het wat rustiger aan te willen doen. En ook de voorzitter wil zich wat projectmatiger met de natuur gaan bezighouden. Dit alles betekent dat het bestuur nieuwe mensen nodig heeft. Mensen, die met enthousiasme de zaken kunnen oppakken. Voelt U iets voor een bestuursfunctie in de natuurvereniging? Het nummer van het secretariaat staat voor in het boekje. Onze vereniging heeft 150 leden, maar hier zijn er slechts enkelen van actief. Dit is niet alleen bij onze vereniging, maar bij veel verenigingen het geval. Jammer. De vereniging is op dit moment met veel zaken bezig. Leuke, maar helaas ook steeds meer, minder leuke zaken. De minder leuke zaken hebben bijna allemaal te maken met het beleid van de gemeente Heusden. Het gifspuiten, het tankstation, de heidijk, het bestemmingsplan buitengebied, de structuurvisie enz. enz. Hoeveel uren vrije tijd er de laatste 15 jaar, belangeloos, in deze zaken gestoken is onbekend, maar bij iedere ambtenaren- of collegewisseling moest weer van voren af aan begonnen worden. Iedere keer opnieuw wil de gemeente het wiel uitvinden. Plan na plan, rapport na rapport. Het resultaat is nihil. Er komt een tijd dat bij ons de energie op is, het enthousiasme weg. Misschien dat anderen met het overleg door willen gaan. Maar wij, het bestuur, overleggen niet meer belangeloos met de gemeente Heusden. In de toekomst, als wij het met het beleid niet eens zijn, dienen wij direct een bezwaarschrift in. Het eerste bezwaarschrift aangaande de zaak Dekkers is weg. Voorlopig gaan wij ons meer planmatig met de natuur bezighouden. Bv. het geven van excursies, het landschapsbeheer, de wandelroute door de Baardwijkse Overlaat, de zorg voor de kleine landschapselementen, kortom de leuke natuurzaken. Bestuursvergaderingen en ledenbijeenkomsten worden minder. Evenals het overleg met de diverse instanties. Op een van onze volgende ledenbijeenkomsten zullen wij wat dieper ingaan op het natuur- en milieuwerk in onze gemeente

Joost van Balkom voorzitter

LANDSCHAPSBEHEER

Na de afgelopen seizoenen met volle teugen genoten te hebben van de uitbundige natuur, willen we het komend seizoen enkele beheersactiviteiten uitvoeren in onze Eendenkooi en in het gebied van de Baardwijkse Overlaat.

Datum	activiteiten	plaats	tijd
9 oktober	wandelpad vrijmaken	Natuurpark	9.00-12.00 uur
16 oktober	wandelpad aanleggen	Natuurpark	9.00-12.00 uur
30 oktober	jaarlijkse schoonmaak	Eendenkooi	9.00-12.00 uur
6 november	plaatsen afrastering begrazingsproject	Natuurpark	9.00-12.00 uur
13 november	werken aan wandel- route	Natuurpark	9.00-12.00 uur

informatie: Joost van Balkom 376202

- Steeds opnieuw worden we overspoeld met argumenten die moeten aantonen dat natuurbelangen toch echt ondergeschikt gemaakt moeten worden aan economische belangen. En dan krijgen we cijfers over extra arbeidsplaatsen, toename van het nationale inkomen en het internationale aanzien van Nederland. De discussies rond Schiphol en, dichterbij, de weg door de Gement, zijn er sprekende voorbeelden van. Wat door de voorstanders van deze projecten nooit wordt vermeld, is het negatieve effect, dat deze plannen ook economisch gezien, veroorzaken. Wat kost de toegenomen vervuiling, smog, stress, etc., uitgedrukt in geld? Dat zou je toch van de opbrengsten moeten aftrekken!
- Gelukkig begint dit besef ook internationaal steeds verder door te dringen. Zo heeft de Europese Commissie een richtlijn voorgesteld die de lidstaten verplicht paal en perk te stellen aan de uitstoot van zwaveldioxyde, stikstofoxiden, vluchtige organische stoffen en amoniak. De kosten hiervoor worden geraamd op 16,5 miljard gulden per jaar, maar de Commissie heeft berekend dat hiertegenover de schonere lucht een voordeel oplevert tussen de 37 en 70 miljard gulden per jaar aan bespaarde kosten voor gezondheidsschade. Deze kostenvergelijkingen zullen we steeds meer moeten maken; dan zal in veel gevallen blijken dat investeren in milieu en natuur ook economisch gezien voordelen biedt.
- Ook in Nederland hoor je steeds meer geluiden van wetenschappers die aangeven, dat die enorme economische belangen van Schiphol en de havencomplexen van Rotterdam vaak overtrokken worden. Onlangs concludeerden onderzoekers van de Universiteit van Groningen en van TNO dat de uitstraling van de lucht- en zeehaven op de Nederlandse economie veel geringer is dan tot nu toe werd aangenomen, en zelfs minder uitstraling hebben naar de eigen regio dan een gemiddelde andere sector. We hoeven dus echt niet alle argumenten, die worden aangevoerd om groene sectoren te laten verdwijnen voor "economische belangen" voor zoete koek aan te nemen!

Een sector waarbij economische en natuurbelangen vaak met elkaar in conflict kwamen is de agro-industrie. Echter juist in deze sector zien we steeds vaker dat landbouw en natuur niet meer als kempanden tegenover elkaar staan maar samen zoeken naar reële oplossingen van problemen. De Duinboeren geven regelmatig blijk van een positieve aanpak, wat weer eens tot uiting kwam in het project "Alternatieve voedergewassen".

Om wateronttrekking aan de bodem en chemische onkruidbestrijding zoveel mogelijk te beperken en toch een rendabele opbrengst te krijgen, werden o.m. proeven genomen met luzerne en triticale. Luzerne herstelt zich beter dan Engels raaigras na een droge periode en de opbrengst zou kunnen concurreren met snijmais. Bij triticale kan chemische onkruidbestrijding achterwege blijven omdat dit gewas al in het najaar ontkiemt en zodoende een voorsprong heeft op onkruiden, Positieve ontwikkelingen voor landbouw en natuur!

Hopelijk zullen de grote saaie maisvelden ook hier weer plaatsmaken voor een meer afwisselend landschap.

- Het blijkt steeds weer nodig alert te zijn om te voorkomen dat ons landschap wordt aangetast. Onlangs lazen we weer dat de Raad van State de provincie een berisping heeft gegeven omdat zij handelde in strijd met het eigen streekplan.
Het ging hierbij om twee weidevogelgebieden langs de Maas, die in het provinciale streekplan als natuurkerngebied waren aangewezen. Ondanks dit kreeg de gemeente Waalwijk toestemming deze gebieden uit het bestemmingsplan buitengebied te schrappen.
- Opmerkelijk is het dat het niet alleen de weidevogels zijn die bedreigd worden door aantasting en verstoring van broedgebieden, maar dat ook soorten achteruit gaan waarvan je het helemaal niet zoudt verwachten.
Zo lees en hoor je dikwijls dat de toegenomen aantallen eksters een bedreiging zouden vormen voor veel soorten zangvogels, en ze worden dan ook uitgebreid vervolgd. Wanneer er echter serieus onderzoek naar wordt gedaan blijkt dat de eksterstand in Nederland sterk terugloopt. Uit de tellingen die Sovon regelmatig uitvoert in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt duidelijk het werkelijk verloop van de eksterstand in Nederland. En dan zien we dat de aantallen in de periode van 1980-1985 stabiel bleven, maar dat daarna het aantal sterk afnam. De daling was zo sterk, dat gedurende de laatste 15 jaar het eksterbestand in Nederland is gehalveerd. Die ontwikkeling verliep overigens per gebied heel verschillend. In bosgebieden is de ekster praktisch verdwenen; in agrarisch gebied sterk afgenomen, maar in de bebouwde kom vaak toegenomen. We zien ze dus in onze eigen omgeving dikwijls genoeg en krijgen daardoor de indruk dat hun aantal nog steeds toeneemt.
- Zo vindt je in de literatuur regelmatig verrassende gegevens over ontwikkelingen in flora en fauna. Over onze roofvogels kom je meestal vrij gunstige berichten tegen. Ze hebben zich door het verminderde gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen (en dus minder vergiftigde prooidieren) redelijk kunnen herstellen. En dan lees je opeens weer dat bijv. de havik het echt niet zo goed doet. Op de zandgronden, het belangrijkste broedgebied, vallen de broedresultaten tegen, waarschijnlijk door de afname van belangrijke prooidieren als duiven en konijnen. Het aantal paren in Nederland zou inmiddels van 2000 tot 1800 zijn afgenomen. En opmerkelijk is dan weer dat de soort wel succesvol is in sommige nieuwe gebieden zoals het cultuurland van West- en Noord-Nederland.

- Over de vlinderstand lees je echter bijna alleen maar negatieve berichten. Van de 70 soorten dagvlinders die aan het begin van deze eeuw in Nederland voorkwamen zijn er intussen 17 uitgestorven, terwijl er nu 30 op de Rode Lijst staan, en dus ernstig bedreigd worden. De oorzaak ligt vooral in het verdwijnen van aaneengesloten geschikte leefgebieden waardoor populaties vaak erg geïsoleerd raken. Veel vlindersoorten kunnen geen grote afstanden overbruggen en wanneer, bijv. door droogte, in zo'n geïsoleerd gebiedje de populatie het moeilijk krijgt, is er geen aanvulling uit andere gebieden mogelijk.
- Toch waren er in de afgelopen warme zomerperiode nogal wat vlinders in onze omgeving te zien. In de duinen vloog de heivlinder in grote aantallen en in de bossen waren soorten als het oranje zandoogje weer erg talrijk. Maar dat zijn dan ook, net als de dagvlinders die regelmatig onze tuinen bezoeken, de minder kritische soorten.
- Ook in onze tuinen kun je echter genoeg interessante zaken zien. Hebt U in Uw tuin solidago staan? Dan hebt U zeker ook dagelijks bezoek gehad van de bijenwolf. Het is een slanke wespensoort met een typische tekening op het gezicht, die veel weg heeft van een kroontje. Het zijn vooral de mannetjes die we op onze tuinplanten aantreffen. Zij hebben hun taak: de bevruchting van de vrouwtjes, er op zitten en passagieren nu wat over de bloemen.
Bijenhouders zien ze niet graag, want de vrouwtjes jagen op honingbijen en transporteren de gevangen prooi naar hun nest om als voedsel te dienen voor de larven. Nu zal de imker niet wakker liggen van een paar bijtjes meer of minder, want een bijenvolk kan wel 60 - 80.000 exemplaren tellen. Maar als bijenwolven in grote aantallen op jacht gaan bij een korf, kan er toch behoorlijke schade voor de imker ontstaan.
Overigens; voor steken van de bijenwolf hoeft U niet bang te zijn; die kunt U vooral van de limonadewespen verwachten, die nu weer massaal op Uw zoete etenswaren afkomen.

- De bijenwolf is niet de enige insektensoort die het bekijken zeker waard is. De laatste jaren is er steeds meer belangstelling ontstaan voor de boeiende en vaak uiterst geraffineerde levenswijze van de insekten en de tijd dat men meende al het kleine spul zo snel mogelijk te moeten dood-trappen of wegsputten ligt achter ons. (hoewel..... geldt dat voor iedereen?)
 We hebben inmiddels verschillende akties van de K.N.N.V. (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) gekend, die er op waren gericht iedereen meer te betrekken bij het onderzoek naar de leefwijze van insekten. Zo kenden we het hommelpjoot, het onderzoek nachtvinders en dit jaar het project lieveheersbeestjes.

- Het doel van deze projecten is twee-ledig: enerzijds het bevorderen van belangstelling voor de natuur, anderzijds het bijeenbrengen van een gigantische hoeveelheid informatie over bepaalde soorten. Wanneer duizenden Nederlanders hun waarnemingen insturen komt er een hoeveelheid informatie beschikbaar die anders in geen jaren zou kunnen worden verzameld. Het moet dan natuurlijk wel gaan over gemakkelijk herkenbare soorten, die iedereen in de eigen omgeving kan waarnemen. Bij het lieveheersbeestjesproject gaat het om 8 soorten die door hun kleuren en patronen gemakkelijk herkenbaar zijn. Er kunnen bij de K.N.N.V. gekleurde zoekkaarten worden aangevraagd. Hierop kan men dan invullen welke soorten men heeft gezien, op welke dag en op welke plaats. Wanneer duizenden meldingen uit alle hoeken van Nederland binnenkomen, en deze gegevens computermatig worden verwerkt, wordt een uitstekend inzicht verkregen in het voorkomen en de ontwikkelingen van deze soorten.

- En hoewel het seizoen al ver gevorderd is, blijft het altijd zinvol Uw waarnemingen alsnog in te sturen.
 De zoekkaarten worden verspreid door:
 K.N.N.V.
 Lieveheersbeestjesproject,
 Oudegracht 237
 3511 NK Utrecht

Veel succes!

Piet de Bont

PROGRAMMA-OVERZICHT

Programma-overzicht t/m december 1999

• LEDENVERGADERING

Locatie: d'Oultremontcollege, Dillenburgstraat 46, Drunen, (hoofdingang)

datum : maandag **8 november**
 aanvang : 20.00 uur

• LEZING over genetische manipulatie

datum : dinsdag **12 oktober**
 aanvang : 20.30 uur
 locatie : 't Patronaat, Nieuwkuijksestraat 106, Nieuwkuijk

De zaal is open vanaf 20.15 uur.
 (zie stukje elders in Natuurlijk over inhoud lezing)

• BESTUURSVERGADERINGEN

Wilt u dat een bepaald onderwerp besproken wordt in een bestuursvergadering dan kunt u hierover contact opnemen met onze secretaris Cock de Moel, telefoonnummer 0416-379128, of met één van de andere bestuursleden.

data bestuursvergaderingen:	maandag	4 oktober
aanvang 19.30 uur	"	1 november
	"	6 december

• WANDELINGEN

datum : zondag 10 oktober
vertrektijd : 10.00 uur
locatie : Haarsteegse Wiel, Haarsteeg
vertrekpunt : party-centrum de Hut, Mr. Prinsenstraat, Haarsteeg
thema : ontstaan landschappen
duur : ongeveer 2 uur

datum : zondag 26 december
vertrektijd : 11.00 uur
locatie : Drunense Duinen
vertrekpunt : de Drie Linden, Giersbergen
duur : ongeveer 2 uur

U hoeft zich niet op te geven voor de wandelingen, ook niet leden zijn van harte welkom. Deelname is gratis. Ook bij "slecht" weer gaan de wandelingen door!

LEZING GENETISCHE MANIPULATIE

In de laatste "NATUURLIJK" heeft u al kunnen lezen dat er weer een lezing georganiseerd wordt.

datum: 12 oktober
plaats: 't Patronaat in Nieuwkuijk
tijd: 20.30 uur
onderwerp: genetische manipulatie

De Consumentenbond heeft een enquête gehouden op welke voedingsthema's zij zich de komende jaren moet richten. Dit naar aanleiding van de start van haar campagne Zuivere Voeding. Maar liefst 48% van alle stemmers (ieder mocht drie thema's noemen) koos "genetisch gemodificeerde producten". Er is al lange tijd veel discussie over het nut en de noodzaak van genetische modificatie. Bovendien is nog veel onduidelijk over de risico's voor gezondheid en milieu. Sietske Schokker zal proberen ons wegwijs te maken in deze ingewikkelde materie. Iedereen - ook niet leden - is van harte welkom. Het belooft een boeiende avond te worden!

DE ZORG VOOR HET LANDSCHAP

Een natuur- en milieuvereniging behoort ook zorg te hebben voor het landschap als zodanig. Vooral het cultuurhistorisch waardevol landschap - dus het oude nog aanwezige landschap, dat mede de eigenheid van een gebied bepaalt - verdient onze speciale belangstelling en zorg, omdat het in rap tempo aan het verdwijnen is. Een oud, mooi landschap brengt immers geen geld in het laatje; erger nog, kost alleen maar geld! De vele wandelaars, fietsers, trimmers, natuurliefhebbers, ruiters en kampeerders en alle andere liefhebbers van het buitenleven, die bewust of onbewust inspiratie putten uit de natuur en er zich psychisch en lichamelijk ontspannen worden meestal maar gemakshalve over het hoofd gezien.

Mede door de inzet van een aantal mensen, die zich nog echt betrokken voelen bij het landschap, begint ook de Overheid weer oog te krijgen voor het landschap. Binnen het kader van het Structuurschema Groene Ruimte heeft de Rijksoverheid elf gebieden in Nederland aangewezen als 'Waardevol cultuurlandschap'. De Meierij, het gebied tussen 's-Hertogenbosch, Waalwijk, Tilburg en Eindhoven is één van deze gebieden. Hier liggen namelijk nog altijd typisch Brabantse dorpen en gehuchten te midden van akkers en weilanden. omringd door bossen, duinen, vennen en broeklanden.

In totaal heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in de periode 1994 - 2001 een bedrag van 115 miljoen gulden ter beschikking gesteld, waarvan 60 procent bestemd is voor projecten gericht op herorientatie van de landbouw en 4 procent voor cultuurhistorische en andere doeleinden. daarbij komen dan nog de bijdragen van de Provincie, de Gemeenten en overige belanghebbenden.

Het is dus de bedoeling dat van dit geld niet alleen de landbouw profiteert, maar ook natuur en landschap. Er moet vooral ook aandacht worden besteed aan de cultuurhistorische aspecten van het landschap, dat wil zeggen niet alleen aandacht besteden aan de cultuurhistorische gebouwen vooral oude boerderijen~, maar ook aan het cultuurhistorisch waardevol landschap van de streek. Ook moeten er plannen ontwikkeld worden voor recreatie en toerisme. denk bijvoorbeeld aan fiets- en wandelpaden en agrotourisme.

Het geheel wordt aangestuurd door het rijk, maar de Provincie regisseert en stimuleert. In sommige gevallen draagt de Provincie deze taak over aan een Streekcommissie. Het is de bedoeling, dat de invulling van dit beleid komt van de basis, het "bottom up" model.

De meer-waarde zit dan in het samen oplossen van problemen, het werken aan nieuwe kansen en het verminderen van de spanningen tussen landbouw, natuur, landschap en recreatie. Kortom: Er ontstaat dan een breed draagvlak.

Het is ook de bedoeling, dat Rijk, Provincie en Gemeenten met korte lijnen samenwerken in het belang van geïntegreerde plannen, waarin natuur, landbouw en cultuur nauw samenwerken.

Of het beschikbare geld daadwerkelijk benut wordt, hangt af Land van Heusden en Altena en de Brabantse Meierij. Hollands nuchter denken en Brabantse gemoedelijkheid gaan hier dan ook samen.

Het gebied over het Afwateringskanaal, grenzend aan de Drunense Duinen behoort - wat het karakter betreft - nog duidelijk tot de Meierij. De Streekcommissie 'De Leijen' 7 die namens de Provincie het gebied rondom de Loonse en Drunense aanstuurt en coördineert heeft in samenspraak met vooral Duinboeren en Natuurmonumenten het 'plan De Margriet' ontwikkeld voor dit gebied.

In de Streekcommissie zitten bestuurders namens de landbouw (3), natuur- en milieu (2), recreatie (1), gemeenten (2), waterbeheer (1) en een onafhankelijke voorzitter.

Het plan De Margriet, dat zich bezig houdt met het gebied tussen Giersbergen en Cromvoirt, omvat het gehucht Giersbergen onder Drunen en de ontginning De Margriet, het gehucht Hoef ten halve en de Buurtschap De Distelberg onder Helvoirt.

dit gebied is ongeveer 250 ha groot en voornamelijk een landbouwgebied met de nadruk op veeteelt.

Een heel belangrijk punt voor het plan De Margriet is, dat dit plan staat of valt met het enthousiasme van de mensen in het gebied zelf, die uiteindelijk toch de kar moeten trekken.

Binnen het kader van het plan De Margriet zijn onder het Platform van de Duinboeren werkgroepen ontstaan, die vanuit de basis opkomen voor bepaalde onderdelen van het. plan.

De werkgroep: Landinrichting houdt zich bezig met de onderlinge verdeling van landbouwgronden in verband met de extensivering van de landbouwbedrijven in het gebied. De Duinboeren willen weer meer boeren in harmonie met de natuur eromheen. Dat houdt in: Minder vee op een bepaald oppervlak, minder bemesting en minder bestrijdingsmiddelen. Dat betekent ook behoefte aan meer grond, want de boer moet op de Margriet wel de kost kunnen blijven verdienen.

Hij kan ook zijn bedrijf 'verbreden' door bijvoorbeeld naast vee nog alternatieve gewassen te verbouwen. Gewassen, die beter bestand zijn tegen droge zandgrond, zoals rogge en gerst. Gerst zou weer gebruikt kunnen worden voor het produceren van een streekbier in samenwerking met de horecasector. Er kunnen ook streekproducten rechtstreeks aan de toerist verkocht worden. Kamperen op de boerderij is in opkomst. Ook ecologisch boeren, uitgaande van natuurlijke kringlopen, is een belangrijke optie. De boer wordt zo ook weer meer natuurbeheerder en zal als hij bepaalde stukjes grond teruggeeft aan de natuur, een kikkerpoel aanlegt of een houtwal laat staan evengoed als Natuurmonumenten voor subsidie in aanmerking moeten komen.

In ieder geval is het de bedoeling dat alle plannen ook ten goede komen aan natuur en milieu.

Dan is er nog een werkgroep: Cultuurhistorie. Deze werkgroep stelt zich ten doel:

1. Bescherming, verbetering en herstel van het landschap op Giersbergen, de Margriet, Hoef ten Halve en de Distelberg. 2. Renovatie van cultuurhistorische gebouwen e.d. Met name deze werkgroep heeft inmiddels het cultuurhistorisch waardevol landschap (en ook de gebouwen daarin) in kaart gebracht en omschreven en hoopt in samenwerking met alle andere betrokkenen dit erfgoed te behouden voor de toekomst.

Namens de werkgroep Cultuurhistorie
Cees van der Meijden

VIJF VRAGEN AAN BABS VOS - VAN LUTTERVELD

---

1) Vertel iets over jezelf.

Graag stel ik mij aan u voor. Ik ben Babs Vos- van Lutterveld en woon in Drunen. Ik ben huisvrouw en werk ook buitenshuis als medisch analiste in het TweeSteden Ziekenhuis in Waalwijk, alwaar ik mij dagelijks bezighou met de Trombosedienst,

2) Wanneer is je interesse voor natuur en milieu ontstaan?

Mijn interesse voor de natuur en het milieu stamt al van zo'n 20 jaar terug. In die tijd gingen bij veel mensen de ogen open wat betreft de toestand van het milieu. Greenpeace en het Rapport van Rome gaven daar onder meer aanleiding toe. In onze gemeente Drunen was men erg kwistig met het gebruik van gif om het onkruid op verharding en in plantsoenen te bestrijden, waar ook menigeen zich aan ergerde. Omstreeks die tijd werd de Natuur- en Milieuvereniging opgericht en daar zijn mijn man en ik toen lid van geworden. Sindsdien volg ik het reilen en zeilen van de vereniging "als lid op afstand".

3) Stel je mag f. 100.000 besteden aan een natuur- of milieuproject in de gemeente Heusden. Wat zou jij doen?

Als mij f. 100.000 ter beschikking zou worden gesteld dan zou ik dat geld o.a. aan Natuur- en Milieu-educatie willen besteden, niet alleen aan kinderen maar ook aan volwassenen. Het onderwerp "water" zal hierin dan een belangrijk thema moeten zijn, evenals het probleem "zwerfvuil". Ook zou er geld gereserveerd moeten worden om bij de Raad van State procedures te kunnen bekostigen. En als derde punt zou er geld gereserveerd kunnen worden om perceeltjes natuur aan te kunnen kopen.

4) Waar de vereniging aandacht aan zou moeten besteden is hierboven al beantwoord.

5) Wie zouden er zeker lid moeten zijn van onze vereniging?

Volgens mij zouden in ieder geval alle raadsleden en de burgemeester lid moeten zijn van de vereniging. Ik heb namelijk het gevoel dat betreffende het milieu en de natuur, het wiel elke keer weer moet worden uitgevonden als ik zo naar de gemeente Heusden kijk.

Babs Vos - van Lutterveld

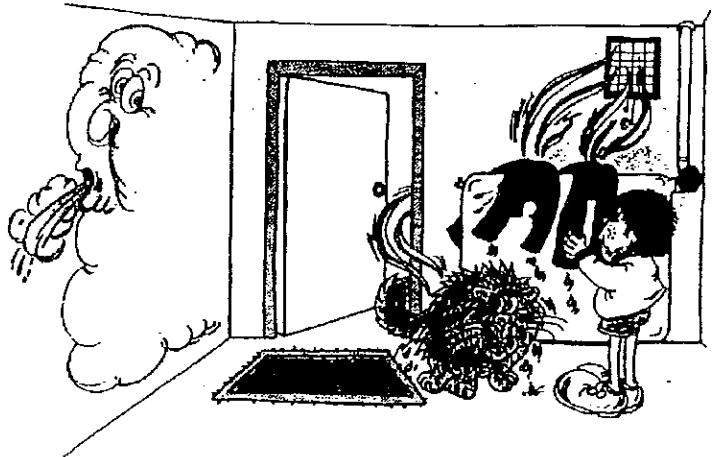
FABELS IN ISOLATIELAND

uit: fabels in isolatieland - waar.. of niet

FABEL: Buitenwanden van woningen en andere gebouwen moeten kunnen "ademen"

Als wanden niet kunnen ademen, wordt het binnen te vochtig.

WAARHEID: Buitenwanden van woningen en andere gebouwen behoeven niet te kunnen "ademen".

op zichzelf is het natuurlijk al onzin dat wanden zouden kunnen ademen. Men bedoelt echter, dat er door de wanden vocht uit de binnenlucht naar buiten wordt afgevoerd. De hoeveelheid vocht (waterdamp) die door wanden, zelfs de meest "ademende" wordt afgevoerd, is meestal niet meer dan 2% van de totale hoeveelheid. De rest (98%) wordt door ventilatie naar buiten afgevoerd. Het al dan niet kunnen ademen van constructies heeft dan ook geen merkbare invloed op de vochtigheid van de binnenlucht.

DE WIJZE UIL

De Wijze Uil

Zoals u wellicht weet is het een goede gewoonte van de milieuvereniging op (on)geregelde tijden over te gaan tot het uitreiken van de Wijze Uil.

Hij of zij heeft zich dan extra ingezet voor natuur of milieu. De laatste keer viel deze eer te beurt aan de ecologische champignonkwekerij in Herpt.

Tot nu kwamen de prijswinnaars steeds uit de koker van het bestuur. Deze keer willen wij er u graag bij betrekken! !

Heeft u een lumineus idee: meld het ons. Na overleg met het bestuur wordt dan besloten wie in onze gemeente de Wijze Uil verdiend heeft.

Marian: 073 - 5117393 of Noor: 0416 - 320031

ONTHARDING

Schiedam verbood een kwart eeuw geleden de gifspuit voor het bestrijden van onkruid op wegen, straten en pleinen. Gemeentewerken voorspelde dat de stad door onkruid zou worden overwoekerd. Ik was destijds wethouder in Schiedam, jong en tegen de gifspuit. Ik vond dat er teveel overbodige verharding was aangelegd. Op klinkers en tegels waarop gereden of gelopen wordt, krijgt onkruid immers geen kans? Van mij mocht onkruidgroei worden beschouwd als een indicatie waar verharding kan worden weggehaald. De soep werd minder heet gegeten dan hij werd opgediend, maar we begonnen wel een programma voor vermindering van verhard oppervlak.

Smallere rijbanen zijn vaak veiliger en Schiedam werd verkeersveiliger. Hoe minder verharding, hoe goedkoper. Groen krijgt meer plaats en wegen en straten worden aantrekkelijker. Die voordelen tellen extra bij nieuwbouw, waar een wijk met lagere kosten een groener gezicht kan krijgen. Bomen en struiken filteren stof uit de lucht, zodat ook de luchtkwaliteit wordt verbeterd. Minder verharding betekent dat regenwater in de bodem wordt vastgehouden. Het ontlast de waterhuishouding, want er is minder kans op overstromingen en overstorten van het rioolwater naar het oppervlaktewater. Het verbetert ook het microklimaat, als water verdampt bij hoge temperaturen. Zo wordt in stedelijke gebieden het 'woestijneffect' afgezwakt. Meer groen betekent dat bouw in hogere dichtheden mogelijk wordt zonder dat het opvalt. En meer woningen bij elkaar verhoogt het draagvlak voor openbaar vervoer, voor winkels en andere voorzieningen. Zo blijkt maar weer dat milieubewust handelen kan op lokaal niveau. Het kan geldelijke en verdere voordelen opleveren. Toch wordt in ruim 80 procent van de Nederlandse gemeenten nog zoveel onnodig verhard dat de gifspuit regel is. Hier ligt een taak voor lokale actievoerders. Dezelfde waarmee ik begon.

Chris Zijdeveld

bron?

GLASBAK?

Glas in de glasbak?

Maar liefst 91 procent van de Nederlanders zegt gebruikt glas naar de glasbak te brengen. Dit blijkt uit onderzoek van de stichting Promotie Glasbak. Desondanks bestaat er onduidelijkheid over de glasbak: wat hoort er wel en niet in?

Klein glas

Potjes van babyvoeding, deodorantrollers en parfumflesjes worden niet gezien als iets dat in de glasbak hoort. Een kwart van de ondervraagden gooit het kleine glas weg met het andere huisvuil. Mag er dus wel in.

Kristalglas

Kristalglas bevat loodoxide dat in het nieuwe glas terecht komt. Verpakkingsglas mag vrijwel geen loodoxide bevatten. Kristalglas moet daarom in de vuilnisbak.

Lampen

Alle gloeilampen moeten bij het huisvuil omdat ze niet geheel uit glas bestaan. Spaarlampen moeten bij het klein chemisch afval, omdat de starter niet van glas is en gevaarlijke stoffen bevat. TL buizen TI buizen moeten bij het klein chemisch afval, omdat de starter niet van glas is en gevaarlijke stoffen bevat. **Opaal glas** Opaal glas - wit, niet doorzichtig glas, bijvoorbeeld in cosmeticapotjes bevat fluor. Als er opaal glasscherven in het glasafval zitten, komt bij de productie van nieuw glas fluor terecht in de afvalgassen. Opaal glas moet daarom ook in de vuilniszak.

Spiegelglas

Spiegelglas is vensterglas met een laagje metalen (vroeger kwik, tegenwoordig aluminium, koper of brons). Deze metalen kunnen in het nieuwe glas terecht komen. Daarom moet spiegelglas bij het huisvuil.

Vensterglas

Vensterglas heeft een andere samenstelling dan verpakkingsglas. Vensterglas kan worden ingeleverd in een glasbak met een speciale opening (en apart compartiment) of bij de glashandel.

Vuurvast glas

Vuurvast glas, van bijvoorbeeld ovenschalen, is anders gehard en heeft een andere samenstelling dan verpakkingsglas. Er komen brokjes, niet-gesmolten vuurvast glas in het gesmolten glas terecht. Vuurvast glas moet met de vuilnisman mee.

DE WAAL OPTIEK
GROTESTRAAT 122 5151 BN DRUNEN TEL. 0418-374260
brillen · contactlenzen · oogmeting

VAN DIJK

interieurs

Van Dijk interieurs
van Schagenstraat 19
5154 PE Elshout
gemeente Heusden
Tel. (0416) 320355
Fax (0416) 320356

Uw adres voor

- Schuifdeurkasten
- Draaideurkasten
- Badmeubelen
- Keukens
- Winkelinrichtingen
- Kantoormeubelen

Van Herpt
LEKKERS ONTVANGST

Beemsterkaas	Salades
Fijne Vleeswaren	Noten & Bonbons
Brood & Banket	Zuidvruchten
Paté's	Reform & Dieet

Van Herpt Specialiteiten/Reform
Grotestraat 134 5151 BN Drunen
tel 0416 372497